

Defensor periòdic de l'Associació "Minerva,"
Defensor dels interessos morals i materials d'Artà i sa comarca

Redacció i Administració

Quatre Cantons, 3 * ARTA

Deis treballs publicats no son responsables els autors

N'os tornen els originals

PREUS

Espanya: Trimestre 0'75 Ptas.
Any: . . . 3'00 »
Estranjer . . . . . Doble

Se paga
a la
bastreta

Any II

Artà, (Mallorca) 13 de Febrer de 1918 .

Núm. 30

RECORDS

Molts son els problemes que se presenten durant la vida dels homes i l'història dels pobles demostra que casi son insolubles; però ninguns tant terribles i difícils com el de la fam, peste i guerra que de tant en tant posen en consternació i perill l'existència de les nacions.

A dins el nostre vilatge, ademés de la peste qu'assolà l'any 1820 els pobles llevants d'Artà, Cap de la Pedra i Son Servera, tenim que recorda la fam dels anys 1812, 1827 i 1846, sobre tot la primera i darrera en que els homes i les dones menjaven garroves i cloveies de taronja, si'n trobaven, gonyant per jornal els primers, la penja canuiat de setge doblers diaris els millors treballadors i bons jornalers.

L'Ajuntament d'aquesta època se preocupava de subvenir a la necessitat dels pobres, proporcionant alimentació an els menesterosos, bons i malats i a dit li fundà en el mes de desembre de l'any 1846, un hospici que segons el llibre de comptes de la Junta de Beneficència de l'any de 1847 diu: El hospici de la villa de Artà se fundó en diciembre de 1846, de *funesta memoria*, bajo la protecció de una Junta de Beneficència nombrada por el Mag^o Ayuntamiento, a cuya égida y amparo estaran los verdaderos indigentes, menesterosos, sanos i enfermos.

Firmà el primer conta dels diners i especíes, en concepte de Contador de la primera Junta de Beneficència, D. Gregori Morey, havent entrades 1698 lliures 10 sous i 10 diners i sortides per gastos 1070 lliures 12 sous quedant en poder de dita Junta un remanent de 28 lliures 3 sous i 10 diners. Aquest conta fou aprovat per l'Ajuntament dia 2 de Janer de 1848 essent batle major D. Juan Sureda.

Continuen, en dit more, els comptes anuals firmant-los les persones mes visibres del poble: D. Antoni Queigles, D. Juan Caldentey, D. Josep Gall, Pvre; D. Pere Sancho, D. Agustí Jaume Econome, D. Miquel Morey, D. Antoni Sancho, Pvre; D. Miquel Esteva, D. Llorens Sureda i altres, has dia 31 de Desembre de 1853 que termina aquest llibre.

Un dels primers malats qu'embarcaren tunc en Miquel Sancho (a) Baleu, de tercianes, assistit per D. Miquel Morey, Meige. En aquell temps les tercianes era una malaltia *endèmica*, havent-hi moltíssim d'atacats de

dita malaltia, degut a la insuficiència d'alimentació, a gos estroncades i esculim de piques que pels carrers corrien produint a la població malalts amb la panxa inflada que p'els carrers se passetjaven essent signe evidentíssim de la falta de policia urbana i netedat pública abandonada.

Se donaven dues castes de racció: de bons i de malats. An els primers se les proporcionava pa i llegum cuitat (faves, monjetes, lases, i curus, però principalment faves) i an els segons: carn, brou de carn, fent el meige D. Miquel Morey, D. Josep Font Mesquida i D. Miquel Roig, salut dia, una papereta indicant la conveniència de l'alimentació que se les havia de proporcionar i el canvi de bó en malat i al revés, de manera que l'establiment municipal estava dirigit i cuidat per iniciativa i direcció facultativa d'aquell temps.

Segons els comptes presentats les entrades que començava l'hospici consistien en censals anuals pigats per possedors de cases o terres (aquestes rendes han estat quitades barato i pagades an el Govern usurpant l'Estat els dobles dels pobres d'aquesta vila, de manera que sa *acumulació* ha produït els seus efectes); en limosnes que feien els rics forasters—(Marques de Bellpuig, Conte d'Ayamans, Tomas, Quint, Zarortza i altres de rics i de captes setmanals a dins el poble. D'aquets diners i especíes se pagaren els gastos segons conta presentat per Antoni Queigles ja anies indicat. L'any 1848 desde 1.er de Janer a 31 de Desembre entraren 301 lliures 16 sous 6 diners i se pagaren 260 lliures 9 sous 10 diners, avansant la Junta 16 lliures 6 sous i 6 diners.

Segons nota que's lletgeix en la capta setmanal (pero de tot l'any) del poble i forastera se varen reunir 1231 pans; 10 corteres; 4 barcelles i 4 aumuts de faves; una barcelle; 4 aumuts de guixes; 5 aumuts de monjetes; una anyena de 20 terces; unes carabasses i 23 lliures i tres sous en metalle que a mes del subredit gasto s'emplea en benefici dels pobres hospiciants.

Durant els anys seguits de 1849, 1850, 1851, 1852 i 1853, els comptes se presentaren ja per trimestres, ja per mesos. El darrer conta que se lletgeix en aquest more fou firmat per D. Llorens Sureda, Potecari, en lletra molt clara, entendent, feta per mesos, anorant entrades que deixava D. Agustí Jaume Econome i per emprèstis que el batle D. Pere Francesc Font dels Olors, feta a dit Hospici

del seu propi peculí, quant no bastaven els diners per sostenir l'establiment.

S'observa en tots aquets contes: 1.er una diligència i escrupulositat per part dels contadors, i majordoms i senyors en pressentar en detall tant en especíes com en diners les entrades i surtides de l'establiment per mantenir els pobres; 2.^{on} el gran número de pans i racció donades en els bons, i la carn facilitada per aliment dels malats i 3.er molts d'altres particulars que demostren el cel, bona intenció i propòsit d'ajudar els rics an els pobres necessitats.

Continuà después l'obra benèfica desde l'any 1853 a 1861 en que el vertader amic dels pobres i malats, D. Monserrat Blanes i Juan s'encarregà de l'esment i direcció de l'hospici, fins al any 1899 en que morí, resultant 38 anys de servicis gratuïts, constants conuuals amb intel·ligència i escrupulositat mai lo bastant alabades i agràides.

Molt mes podriem dir i anotar sobre la caritat dels senyors d'aquest poble en vers dels pobres i malats; de manera que es inexacte que'ls rics hagen tenguts abandonats als pobres, perque sempre son estats aquets objecte d'especial atenció quant han necessitat l'auxili dels poderosos en bens, perque aquets han promogut obres dins les seves finques per facilitar jornals, han socorregut amb doblers, consels i especíes a tots aquells que s'han acostats a exposar les seves necessitats, tenguent en conta que molts de Senyors han tengnt que hipotecar i manllevar diners, per atendre a les necessitats dels altres.

La resolució, idó, de tots aquets conflictes de la fam qu'avui es diven de *subsistencies* no se fa amb *tasses* an els productes, prohibicions d'exportar gèneros d'una provincia a l'altre, incautacions, bonos, reunions i altres projectes molt rimbombants i estufats, amb rivets de socialisme o comunisme, sinó amb esperit cristià atenguent-se an els preceptes evaegelics, amb constancia en els treballs per consolà i ajudar en els pobres, però no amo amenasses, crits i revolucions qu'a res de bó condueixen.

Artà 1 de Febrer de 1918.

J. Sancho Lliteras

ELEMENTS de GRAMATICA del CATALA

ABM SOS DIALECTES PRINCIPALS

LLISO PRIMERA

Idea general de la Gramàtica i la seva divisió.

Idea general del Català i sos dialectes.

1.—Importancia de la Gramàtica.—La paraula es l'expressió del pensament i de la voluntat, les dues facultats que fan l'home superior a tots els altres sers corporals. Per això la paraula es lo mes preciós que tenim i per lo mateix hem de malavetjar que sia lo mes correcta i refilada possible. D'aquí surt l'importancia capital de la Gramàtica que té per objecte mostrar-mos de parlar be, així com pertoca.

La Gramàtica de la Llengua Catalana es la que mostra de parlar el català correctament, així com cal.

Per Llengua Catalana entenem la que's parla an el Principat, Rosselló, Vallespir, Conflent, Capcir, Cerdanya, Balears Reine de Valencia i la Ciutat d'Alguer (Cerdanya).

S'anomena Catalana aquesta llengua perquè comensà a parlar-se a Catalunya i d'allà s'estengué a les altres regions que la tenen per llengua propia.

2.—Com tots els altres idiomes del mon, el Català se compon d'una partida de dialectes, aixó es, maneres especials de parlar, diferents sols en coses accidentals. Els dialectes mes notables son: a) el Català Oriental (provincies de Girona i Barcelona i a la banda oriental de la de Tarragona fins en el Priorat) b) el Català de França (Rosselló, Vallespir, Conflent, Capcir, Cerdanya francesa) c) el Català occidental de la de Tarragona, una pellerengada de les provincies d'Osca, Saragossa i Terol; d) València, casi tota la provincia de Castelló de la Plana, prop d'una tercera part de la de Valencia, la banda mes rica, el litoral i casi tota la provincia d'Alicant; e) el balear (Mallorca, Menorca, Eivissa i f) l'Alguerès, invadit ferestament per l'Italia.—El conjunt d'aquets sis dialectes la suma d'ells constitueix la llengua catalana propiament dita. Ja's sap qu'els dialectes d'una llengua son l'element generador d'ella, la font d'on viu i per la qual subsisteix la llengua a través dels sigles.

3.—Divisió de la Gramàtica. Se divideix en fonologia (estudi dels sons que constitueixen les paraules) morfologia (estudi de la forma que tenen les paraules) i sintaxis (estudi de la construcció i enrabament de les paraules formant frases per expressar els conceptes de l'entendiment i de la voluntat.) Aquesta es la divisió lògica de la ciencia gramatical i a ella se redueix, com veurem mes envant, l'antiga divisió d'analogia, sintaxis, prosodia i ortografia.

Antoni M. Alcover, Pare.

GLOSA D'AMOR

Si vos toquen a sa porta
garrida, digau que si
i, si es viudo, digau-li
que pens en sa dona morta.

*Si cap fadri t'ha parlat
de festeljar, da-li entrada;
que jova sens estimat
troba llarga la vetllada.*

*Com mes jova el fadri sia
serà mes bon aimador;
no tè encara traidoria
el có en la primer amor.*

*Cor qu'estimà una vegada
es un fruit picat d'aucell;
si un viudo t'ha demanada
no li dons ton cor novell.*

*Obri-li ta franca porta,
si vé a demanar-te el si,
mes que sia per dir-li
que pens en sa dona morta.*

JOAN RAMIS D'AYREFLOR.

De "Claranes."

Compra utilíssima

L'Ajuntament acaba de fer una compra de indubtable utilitat. Aquesta es la casa n.º 5 del carré dels Quatre Cantons, qu'era propietat de D.ª Dolores Sureda Vda. de D. Josep Alcover, notari.

D'es que el Claustre del Convent quedà tant ruïnós i tant com el poble progressa, se sent mes la necessitat d'edificis públics aont enquebir-hi les diferents oficines, (telegrafs, telefons, jutjat etc.) qu'aquí e hi ha o pot haverhi. Així es que era de precisió urgent l'adquisició de local per lo que se necessita.

Mes la compra d'aqueixa casa ha obeit a l'idea de utilitzar-la per local de les dues escoles de nins que avui tenim a Artá i d'una altre que podria obrir-sen. Aixó es mes d'aplaudir suposat que es ja falta que mes sentiem era encara la d'escoles amb condicions.

Nosaltres, partidaris acerrims de fer les escoles a les afores aplaudim sense reserves aqueixa adquisició i el fi an a que se la vol destinar, reservantnos explicar el perquè en del nostre aplaudiment en el número qui vé, que si Deu ho vol dispondrem de mes espai.

Per avui no volem fer sinó donar la mes coral felicitació al batle, al Ajuntament i a quants han intervengut en aqueixa adquisició.

Administració de Correus

—: D'ARTÀ:—

Estat resúm del moviment hagut en aquesta Administració durant l'any 1917 en els servicis qu'a continuació s'expressen:

Girs postals imposats. Pessetes. 44.602'50
id. id. satisfets. „ 30.164'80

Valors declarats enviats Pessetes. 46.637'02
id id. rebuts „ 24.700'00
Imposicions en la Caixa
Postal d'Estalvi . Pessetes 8.979'00
Retornades de la Caixa
Postal d'Estalvi . „ 1.689'47
Certificats expeditos . Número . 1.387
id. rebuts „ 968
Paquets postals expeditos. „ 113
id. „ rebuts „ 120

Artá 31 de Desembre de 1917

L'Administrador

Josep Carnicer

Nous periòdics

Han visitada la nostra Redacció els confreres, Nuestra Hoja d'Eivissa, Nostra Joventut de Inca, Quaderns d'Estudi hermosa revista mensual que publica el Consell de Pedagogia de l'Institut d'Estudi Catalans. Germanor de Malgrat. Queda establert el canvi.

ENTIDAT NOVA

A Eivissa s'ha constituïda en el Centre d'Acció Social una Secció d'estudis ivissencs per l'estudi i cultiu dels elements característics de la seva personalitat espiritual, com son la seva llengua, s'Historia Folk-lore i contribució al Diccionari general de la Llengua Catalana.

Forma part de la Junta el nostre ben volgut amic D. Juan Grimalt, mestre nacional, d'intel·ligencia i activitat ben provades.

Desitjam que Deu les do salut molta, i coratge per dur a cap sos bells propòsits.

EMBUI S

Sembla que les autoritats dels pobles de Mallorca se preocupen poc de la qüestió dels queviures, de cap d'ells hem sentit cap queixa, ni tenim noticia que ningú hagi preses mides, per lo que a noltros mos atany, no creim fora difícil l'arretglar en bona part aquest problema, però..... falta qui s'interessí pels problemes vitals; fan por mos resulta que sempre anam com els crancs.

***

¡Obrers de Mallorca! Tranquilisauvos tots els qui estan amenassats per la fam! El problema dels queviures està resolt. Els batles de les nostres viles, els grans hisendistes dels nostres municipis se reuniren a Ciutat per tractar d'aquest important assumpte. Un viatjet mes.... i.... poble paga, perquè ¿Que han fet cada hun de per si els batles dels pobles de Mallorca? Rés. Tan sols no saben aplicar tot lo llegislat sobre la materia, ningú s'en ha preocupat, i ara amb un viatjet a Ciutat he hu volen resoldre.

***

I de eleccions ¿que'n diuen? Mentres uns diuen que la pastera no es prou vella, perquè no hi tovi la pasta, altres opinen que se li ha de pegar foc i fèrné una de nova aon si

NOTA.—L'Apostol de la nostra benvolguda llengua el M. L. Sr. D. Antoni M. Alcover, Canonge Magistral de la Seu de Ciutat, d'autoritat indiscutible en materia filològica i en especial del Català, dona varies lliçons setmanals de la nostra llengua en el Centre Regionalista de Palma i La Veu de Mallorca li publica en forma de Lliçons uns Elements de Gramàtica del Català Essent avui molts els qui desitjen aprendre'l, creguentles interessants per la majoria de nostros lectors, hem pensat de transcriure aquelles lliçons tal com vagin sortint.

fassi el pa, amb blat pur de nostra terra. Jo som d'aquets derrers, però, per les candidatures que sonen tenc por de trobarmé en el sigüent dilema: Se presenten dos inímic, un de fora i l'altre de dins la casa ¿an a quin hem de votar?

Filicumis

Ajuntament

Sessió ordinària de 3 de Febrer

Se celebrà baix la presidència del batle D. Bartomeu Esteve, els Tinents Sr. Femenias i Casellas i els Regidors Sr. Carrió, Espinosa, Esteve, Llabrés, Riera, Amorós i Pico.

En ella se lletj i aprova l'acta de l'anterior i se ratifica l'extraordinari per la rectificació del allotjament.

S'aprova el repartiment sobre els grifons particulars per l'any 1918.

Igualment s'aprova l'extracta dels acords presos durant el mes de Janer i enviar-lo al Governador.

S'acordà passar a informe de la Comissió d'Hacienda els comptes municipals relatius al pressupost de 1917.

Se fe la distribució dels fondos per capitals i conceptes per el mes de febrer.

Después de donar conta de l'instancia de D. Rafael Bienes Tolosa demanant autorisació per construir una clavaguera en el carrer del Sol que desaguí a la pública per dar sortida a les aigües de casseva, s'acordà per unanimitat concedir-li permís subjectant-se a les condicions acostumades en semblants casos.

El batle donà conta d'haver assistit amb el Secretari a l'Assamblea de Batles de Mallorca celebrada a Palma el dia primer de febrer i les conclusions que s'havia acordat presentar a la Junta de Subsistencies. L'Ajuntament estigué en tot colorme amb lo manifestat pel batle i amb les conclusions.

S'acordà segons el parer de la Comissió d'obres que a totes les aceres que se fassin en la Placsa de Jaume I. el Conquistador els e donin una amplaria de dos metros autorisant a D. Juan Oleo Sureda perquè construesca l'acera demanada amb aquesta amplaria.

A proposta del primer Tinent de batle s'acordà comprar pols i acasies per sembrar-los en la placsa del Conquistador i en el Carrer de Monserrat Bienes pagant-se del vigent pressupost.

Per últim el Sr. Batle donà conta a la Corporació dels treballs dels caminners durant la setmana i aixeca la sessió.

Sessió del dia 10 de Febrer de 1918

Baix la presidència del Batle i amb assistència dels dos tinents Drs. Femenias i Casellas i els regidors Dres. Espinosa, Carrió, Esteve Llabrés, Pico Nabot i Amorós.

Se lletj i aprova l'acta anterior.

El batle donà conta dels gastos fets per assistir a l'Assamblea de Batles que puja 45.10 ptas. i quedà aprovat.

Se lletj ofici de la Comissió nombrada per la citada Assamblea comunicant a l'Ajuntament que la suma de gastos realitzats son 2.084.00 pesetes corresponent al Ajuntament d'Artá 62.90 pts. L'Ajuntament l'aprova.

S'acordà ampliar amb quatre persones perites en l'estim de llenyes i arbrat, la Comissió de Utilitats.

El batle donà conta de que els caminners municipals havien treballat dins la vila arreglant els carrers.

El regidor Sr. Espinosa proposà adobar l'acera del carrer del Pou d'Avall a l'entrada del Carrer de Son Servera, acordant-se que la proposició passi a la Comissió d'obres.

I no haguent-hi res més a tractar el Sr. Batle aixeca la sessió.

El mati, a les 8, ha quedat tancat la llista rectificadora del mossos d'enguany.

CRONICA DE CANOSTRA

Dia 3 en «Els Olors» succeí una desgracia que podria haver tenguda mes fatals conseqüencias. Un atlotell, fill de'n Roig, de na Catiola gordava els porcs i el verro s'hia ficat i li pegà una forta clavada a una anca a la que li feü una «ansa» considerable. Li hagueren de donar dos punts. Sentim sa desgracia.

Hem rabut el darrer número de «Sa Marjal», simpàtic confrare de Sa Pobla que publica un article sobre la peste en aquella població i fa referència al Artanenc Sr. Pere Francesc Sard, Rector d'allà en 1820.

D. Guillem Fortesa, novell arquitecte de Ciutat ha tengut l'atenció (qu'agraim) d'oferir-nos son despaig en el Carrer de Sant Bartomeu, 15, Pral.

Hem rebuda una molt expressiva carta del nostre amic D. Miquel Joy Pastor, demanantnos sa publicació; En ella se declara molt amic del «Llevant» i felicita coralment al Director i a D. Daniel Camp, per son nombrament de President de la Seccio de declamació de «Minerva», i s'ofereix per enviar-nos coica cronica de per Cádiz, que rebrem gustosos. Sentim no poder-la publicar íntegrament per el poc espai de que disponem i agraïm sa felicitació.

Durant tota aqueixa decena el temps es estat esplendit, primaverat. La gent l'ha aprofitat per adelantar els treballs agricols de l'entrecavada. Els sembrats se presenten be en general, plens d'ufania i verdor.

El Sr. Batle va prohibir a principi del Carnaval que se donas bromas pesada i manco broma immoral. Aquesta setmana passada imposà tres multes de 10 pessetes cada una a altres tants de joves, que faltaren a la seva ordre Així se fa. Per aquest fet mereix la nostra felicitació i la de totes les persones decentes.

La Sra. esposa del nostre benivolgut amic D. Rafael Q. Bienes, metge de Solter ha donat a llum feliçment una nina. Sia enhorabona i que Deu les ho conservi.

La familia del diputat provincial D. Antoni Lliteras propietari de Son Cardaix i S'Estelrica, plora la perduda d'una nina qu'era la seva alegria. Rebiga tant distinguida familia l'expressió del nostre sentiment.

La Junta General de la Caixa Rural d'Artá el dia 3 se reuni extraordinariament per reformar els Estatuts perquè se regeix.

Segons els nous podran ingresar en ella com a socis, gosant de totes les ventatges d'aquets, les entitats constituïdes dins aquest terme els fins de les quals no s'oposin als ideals de la Caixa.

Al quedar definitivament aprovats en parlarem amb mes extensió, si Deu ho vol.

Els llums públics del carrers de la nostra vila s'han aumentat amb una corantena mes, lo que fa que en tots els carrers avui s'hi vegi clarament.

DE CAPDEPERA

Ha estat nombrat vicari d'aquesta parroquia Mossen Matgí Mas de Manacor en el qual enviam la nostra enhorabona.

** Està encarregat dels sermons de corema el P. Pere J. Garcia, superior dels Franciscans d'Artá.

** Aquest demati i amb la natura sor-

presa de tots els qui s'han donat conte, ha causat l'admiració de la nostra gent l'observació demunt la mar, d'un dirigible, que ha aperescut pel N. E. dirigintse cap el S. Ha passat bastant mar endins emperó alguns observadors han pogut destriar les helices i han cregut sentir «xerr». Devant el Cap Vermei ha canviat de direcció fent rumbo al S. Se suposa que es un dels dirigibles francesos que altres vegades s'han vist per altres endrets de Mallorca i que fan el servici d'Àfrica.

Moviment de població

MORTS

Dia 20 Janer—Gabriel Alsina Moll de 78 anys d'un atac d'assistolia.—Febrer 2, Magdalena Llabrés Ginart de 72 anys, de hemorragia cerebral.

NAIXEMENTS

Dia 25 Janer—Antoni Moll i Orpi.

Corresponsal
Capdepera 9 Febrer

REGISTRE

Desde 20 de Janer al 10 de Febrer

NAIXEMENTS

Janer dia 22	Pere Miquel Riera Garau.
Febrer dia 1.º	Bartomeu Lliteras Dalmau.
" " "	Juan Febrer Salas.
" " 5	Pere Miquel Riera Sancho.
" " 6	Xerafi Ginart Carrió.
" " 7	Andreu Rico Vicente.
" " 7	Magdalena Riera Cursach.
" " 9	Francesc Bonnin Cortes.
" " 10	Sebastià Moll Terrassa.
" " 10	Pere Febrer Ferrer

Resum: 8 nins i 2 nines. Total 10.

MORTS

Janer 22,—Bartomeu Esteve Servera (a) de 68 anys, de Neoplacia a la gargamella.

Janer 24—Juan Amorós Sureda (a) Carrete, viudo, de 84 anys, d'Assistolia.

Febrer 9—Jeroni Guiscatré Rosselló (a) Caragol, casat, de 64 anys de Catarro Pulmonar.

Total 3 homos. Al cel sien tots.

MATRIMONIS

Dia 25.—D. Federic Gimenez Aguerri amb Juana Aguerri Adariz, Fadrins.

Dia 9 de Febrer—Bartomeu Pastor Ferragut (a) Gatova amb Maria Planissi Gil fadrins.

Dia 9—Pere Pons Sabater (a) Torres amb Maria Mas Ferrer (a) Caminaia, fadrins.

Total 3

RELIGIOSSES

Durant els dies 10, 11 i 12 s'han fet a la Parroquia les solemnes Gorantia llores que se celebren cada any. Ha predicat D. Antoni Bauzá. Les funcions han estat mitjanament concorregudes.

Durant la próxima Corema predicarà el Sr. D. Juan Torrandell Pvre de Muro, a la Parroquia. Els dies de sermó seran els dimecres i dissabtes a vespre i els diumenges al capvespre.

En el Convent predicarà el P. Pau Puigserver els dimecres i els divendres.

GRAN COLMADO ARTANENC d'en GUIÉM BUJOSA (a) Ganancia

SE VENEN BONS I BARATO

Comestibles de tota casta, licors, dolces, galletas, etc., etc. • Grandiós surtit de Perfumeria

Aquesta casa es s'única depositaria dins Artá del ANIS TUNEL

Fixau-vos be en sa Direcció: **CARRE de PALMA, 3 - ARTA**

S'agencia Bujosa (a) Ganancia serveix amb esment, puntualitat i barato qualsvol encàrrec se li fassa per ciutat i pels altres pobles de Mallorca

Despaig a Artá: Carré de Palma, núm. 3 • Despaig a Palma: Estanc d'es Banch de s'Oll

Grandes Almacenes

: *San José* :

de

Vda. Ignacio Figuerola

Sastreria Camiseria Merceria Zapateria Pañeria
Laneria Pañolera Lenceria
Géneros de Punto Sederia, Artículos para Viaje
OBJETOS DE REGALO

Depósito de máquinas parlantes

— PATHEFONO —

PRECIO FIJO

Brando, 7 9, 11. Bo. no, 118 • Teléfono, 217

NO IMPORTA

MAI MES SORTÍ D' ARTA PER VESTIR DE SASTRE

EN LA

SASTRERIA

: D'EN :

• **Juan Juster** •

se faien i cusen tota casta de vestits d' home
a la moda i a gust de cada qual

Direcció: Botavant, 14 • ARTA

NO COMPREU CAFÉ
que no passeu abans per sa botiga d'en
JAUME CABRER

que'l té bo i frese

Allà hei trobareu tota casta de
comestibles i a tot preu
ARROS, VERDURES, PATATES, etc.
Carré de Antoni Blanes Juan - Antas Puput

FARMACIA
DE

Llorens Garcies

OBERTA A TOTES HORES

Vins i aixarops medicinals
Aixarops de cucs del Dr. Morey
preparat amb erba cuquera d'ARTA
PLASSETA DES MARXANDO

GRAN BOTIGA

AMB GÉNERO DE TOTA CASTA I A TOT PREU;
—: CALSAT FI I DE MODA —:

A CANA VIVES

CARRÉ DE PARROQUIA, 1

CAP BOTIGA
VEN EN MILLOS CONDICIONS QUE SA D'EN

Juan Vicens (a) Jan

Tota casta d'articles, comestibles, galletas, etc.
ES REPRESENTANT DE SA PERFUMERIA

L. CACCIO

TE DEPOS T DE MAQUINES DE COSIR

PAPPI I AUCONS

Com també tota casta d'instruments musicals. Bandurries, Guitarras, etc.

LIRECCIO: —: ALCARIOT, 3

ACADEMIA

de .^a i 2.ª ensenyansa

amb clases especials de

FRANCES I

CONTABILIDAD

Preparació per ingress en Ind.
titulos, Normas, Carreus i
Telegrafos.

Professors especials

Per preus e informes
dirigirse a son Director

D. Andreu Ferrer

MESTRE NACIONAL

RONDAIES
DE MENORCA
per

Andreu Ferrer

Un volum 2 Pesa tes
en 4.^a

DEMANAULES A LA LIBRERIA DE

FERRER I SUREDA

ARTA

En aquesta Administració
podreu encarregar
tota casta de

IMPRESOS

Se serveixen amb prontitud

LIBRERIA, PAPELERIA
i CENTRE de SUSCRIPCIONS
DE

Ferrer i Sureda

Aquí trobareu paper de tota casta a la menuda i en gros, ploms,
llibretes, tintes, llapiceria, etc. etc.

Libres escolars i religiosos

—: A PREU DE CATALEG —:

s'encomanden da tota casta en tota puntualidad

QUATRE CANTONS, 3 ARTA

Ensaimades i Panets

En lloch se troben millós que a la

Panaderia Victoria

ES FORN NOU

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu
sempre pans, panets,
galletas, bescuits,

rollets, i tota casta de pasticeria

TAMBÉ SE SERVEIX A DOMICILI

Netadat, prontitud, i economia

• DESPAIG Carré de Palma, 3 bis. ARTA